

למורה:

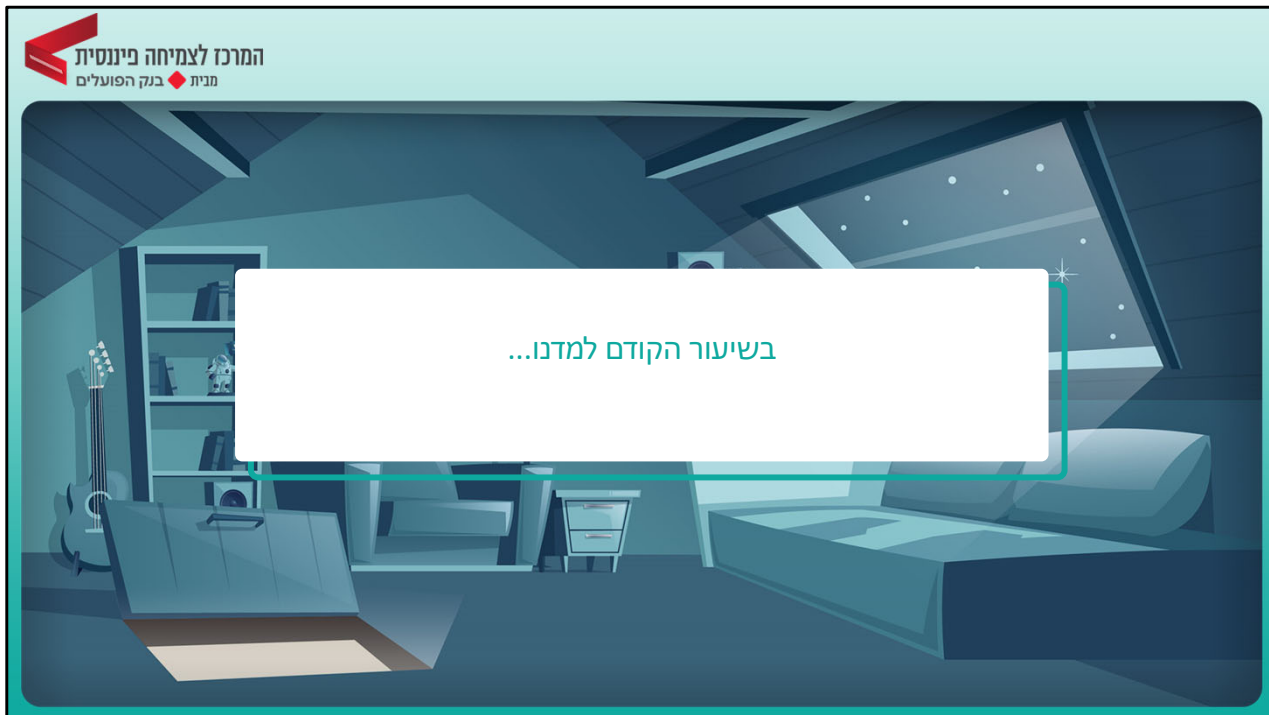
שיעור זה הוא השיעור העשירי בתכנית "חינוך לאחריות" המיועד לכיתות ג'-ד', תחת החטיבה השנייה "אחריות שלי על החובות שלי". מיקום השיעור ברצף הלמידה: שיעור עשירי בתכנית, אחרי שיעור "אוטו חדש במשפחה" ולפני שיעור "משפצים את בית הספר".

נושאי השיעור:

לקיחת הלוואה
החזר הלוואה
ריבית + ריבית דריבית

ציוד נדרש לשיעור:

- להצגת המצגת: מחשב, מקרן

למורה: (3 דק')

בצעי חזרה על החומר מהשיעור הקודם.

אמרי: בשיעור הקודם למדנו מהו חוב, למה כדאי להימנע מחוב וכיצד יש לנהל את חובותינו.

שאלי: האם יש משהו לא מובן מהשיעור הקודם?

השלימי את החסר אם נדרש.

תינוקת חדשה במשפחה

כפי שזכור לנו, אמו של דוד עתידה ללדת תינוקת חדשה, וכמובן שכולם התרגשו ושמחו מהבשורה! לקראת ערב, שהילדים כבר ישנו שינת נעימים אמא ואבא התחילו לחשוב על כל הסידורים הרי תינוקת חדשה זקוקה למיטה, בגדים, טיטולים ואולי עוד קצת צעצועים חדשים

הנחיות למורה:

הסבירי: לפעמים קורה מצב בו אתם זקוקים לכסף באופן דחוף.

שאלי: מהן האפשרויות העומדות בפניכם?

בשיעורים הקודמים למדנו שניתן לחסוך כסף ובכך לממש את הרצונות שלנו.

• מי יכול להזכיר לנו מהו חיסכון?

• האם חסכון זהו פתרון שיכול להתאים במקרה הזה?

הסבירי: חסכון מתאים לנו כאשר יש לנו מספיק זמן כדי לצבור את הכסף. במקרה הזה אנו

צריכים את הכסף במהרה, לכן לא נספיק לחסוך ונאלץ לקחת הלוואה.

הלוואה

סכום כסף שנתקבל ממישהו, בתמורה להתחייבות להחזרת הכסף.
אולם, צריך תמיד לשאול, האם הלוואה היא הפתרון?

למורה:

הסבירי את המושג והרחיבי
הלוואה ניתן לקבל מ:
1. בנק
2. חברים/משפחה

הרחבה למורה:

המון ארגונים מפתים אותנו לקחת הלוואה, אבל תמיד צריך לזכור
הלוואות צריך להחזיר ובדר"כ בתוספת ריבית ולכן לא כל הלוואה טובה ומתאימה לכל אחד
לפעמים אנחנו מתפתים לקחת הלוואה ואז מתקשים להחזירה ועלולים להיכנס לחובות.

הלוואה לוקחים רק אם אין ברירה

לפני שאמא ואבא ניגשים לבדוק את האופציות

הם שואלים שאלות מאוד חשובות:

1. מהי מטרת ההלוואה?
2. האם זה יעזור לצרכים שלנו?
3. והאם אנחנו נוכל לעמוד בהחזר ההלוואה?

למורה:

שאלי: מדוע לא כדאי לקחת הלוואה אם לא חייבים? (תשובות אפשריות: לא נעים לבקש, צריך להחזיר את החוב מהר, עלול להיווצר מצב לא נעים שהמלווה יבקש שהלווה יחזיר את החוב וללווה לא תהיה אפשרות להחזיר).

הסבירי שלא תמיד צריך לגשת לאופציה של הלוואה, אפשר לבדוק מוצרים זולים יותר, אולי מוצרים משומשים, אולי בני משפחה יכולים לתרום.

ואם בכל זאת החלטנו לגשת לכך, צריך לשאול את השאלות הללו:

1. מהי מטרת ההלוואה?
2. האם זה יעזור לצרכים שלנו?
3. והאם אנחנו יכולים לעמוד בזה?

למורה:

הסבירי שהלוואה לטווח קצר המשמעות היא שהחזר צריך להגיע מהר יותר. לעומת הלוואה לטווח ארוך שבה אפשר להחזיר את הלוואה רק לאחר הרבה זמן.

כמובן כשזה לוקח יותר זמן כך גם החזר ההלוואה גדל, לכן עדיף להחזיר הלוואה מהר ולא לגרור לאורך זמן. אבל הכל תלוי בתקציב העומד לרשות המשפחה

אז לצערי לא אוכל להחזיר, כי
בדיוק סבתא ואני משפצים את
הדירה שלנו, אולי תיגשו לבנק?

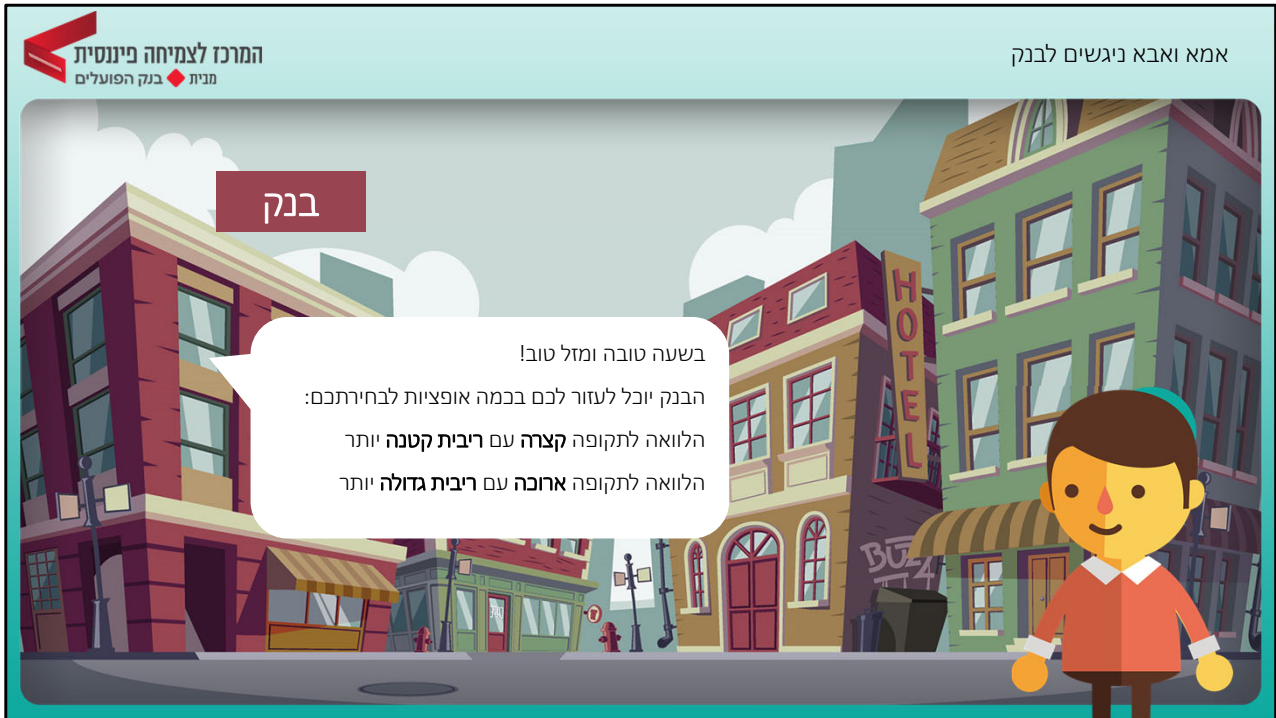

למורה:

שאלי את התלמידים:

- האם אתם זוכרים את המושג ריבית? האם שמעתם עליו?

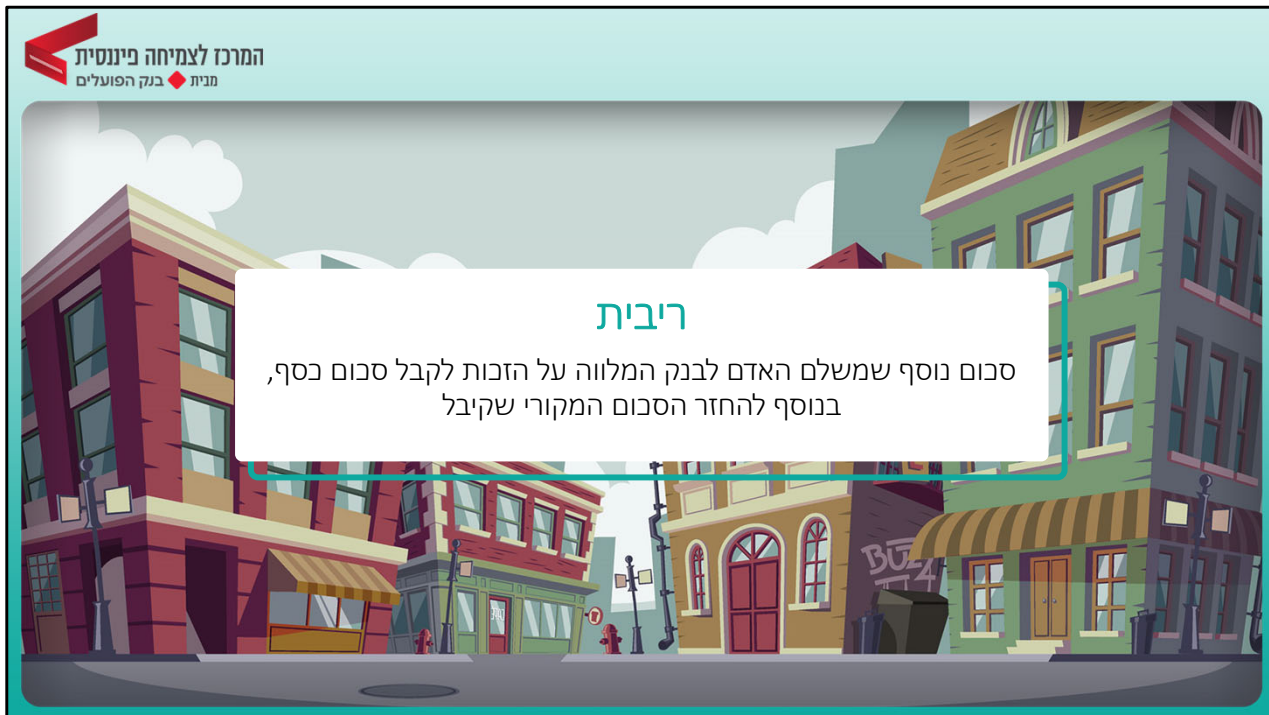
בנק

בשעה טובה ומזל טוב!
הבנק יוכל לעזור לכם בכמה אופציות לבחירתכם:
הלוואה לתקופה קצרה עם ריבית קטנה יותר
הלוואה לתקופה ארוכה עם ריבית גדולה יותר

למורה:

שאלי את התלמידים:

- האם אתם זוכרים את המושג ריבית? האם שמעתם עליו?

ריבית

סכום נוסף שמשלם האדם לבנק המלווה על הזכות לקבל סכום כסף, בנוסף להחזר הסכום המקורי שקיבל

למורה:

הציגי את ההגדרה למושג "ריבית"

הסבירי: זה שהבנק מסכים להלוות את הכסף זה לא מובן מאליו. הבנק גובה על זה כסף. ריבית היא בעצם מחיר ההלוואה. זהו הסכום שתשלמו למלווה על עצם הזכות לקבל את ההלוואה, בנוסף להחזר הסכום המקורי שקיבלתם.

הרחבה למורה:

הלוואה בריבית: בתקופה שקדמה להקמת הבנקים המסחריים במאות ה-18 וה-19, אנשים שהיו מעוניינים בהלוואה לצורך מימון הוצאותיהם היו פונים לבעלי עסק פרטיים, שנקראו מלווים בריבית. עיסוק זה היה נפוץ באירופה בקרב יהודים, בין היתר מכיוון שנמנע מהם לעסוק במקצועות רבים אחרים. עיסוק זה גרם להתמרמרות ושנאה כלפי היהודים בקרב שכניהם הנוצרים, שהציגו אותו כסמך לטענה על שחיתותם וערמומיותם של היהודים.

הנחיות למורה:

הקריאי את הציטוט **ושאלי**: מישהו יודע מה הכוונה בציטוט זה?
הסבירי: לפי התורה, יש איסור על הלוואה בריבית מאחר ודבר זה נחשב ללא מוסרי.

שאלי: מדוע בכל זאת מבצעים הלוואה בריבית?
הסבירי כי יש היתר בהלכה שמאפשר הלוואה בריבית בשביל לקדם את המסחר. מצד אחד בלי ריבית לא תהיה סיבה לבנקים לתת לאנשים הלוואות. מצד שני לפעמים הריבית מאוד גבוהה ולכן קשה לאנשים להחזיר את החוב.

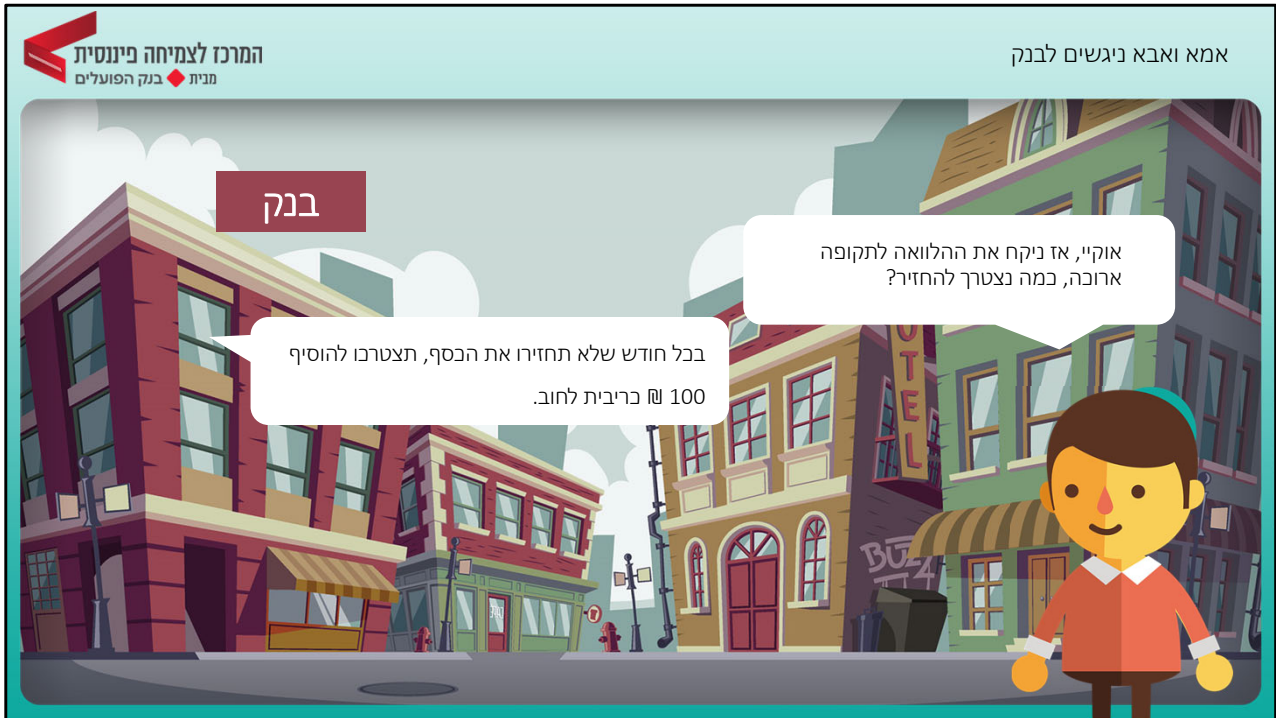
הרחבה למורה:

לפי חוקי התורה וההלכה היהודית, יש איסור להלוות בריבית בין יהודים לבין עצמם. רק במאה ה-17, בעקבות רצון לאפשר התפתחות כלכלית, פורסם היתר הלכתי באמצעות הסכם "היתר עסקה", שאיפשר למעשה הלוואה בריבית (שהוגדרה כתשלום במסגרת השתתפות בעסקה מסחרית).

בדורות שונות קיים איסור ריבית - מתן או קבלת תמורה על הלוואה, במקרים מסוימים או באופן גורף.

ביהדות זהו איסור הלכתי מדאורייתא, למעט באופן שהלווה או המלווה אינם יהודים, או במקרה של היתר עסקה, שהופך לפי המצדדים בו את הריבית לרווח. גם באסלאם ובדת ההינדואיזם נאסרה הריבית. בנצרות נאסר הדבר במפורש, והעוסקים בעסקאות שכאלו

נחשבים לפחותי-עם ולקיחת הריבית נחשבה כשפלות מוסרית.

למורה:

שאלי את התלמידים:
ההורים לוו 1000 ש"ח מהבנק ויחזירו אותו לאחר חצי שנה – כמה יצטרכו לשלם?
כתבי את הנתונים על הלוח

החזר הלוואה

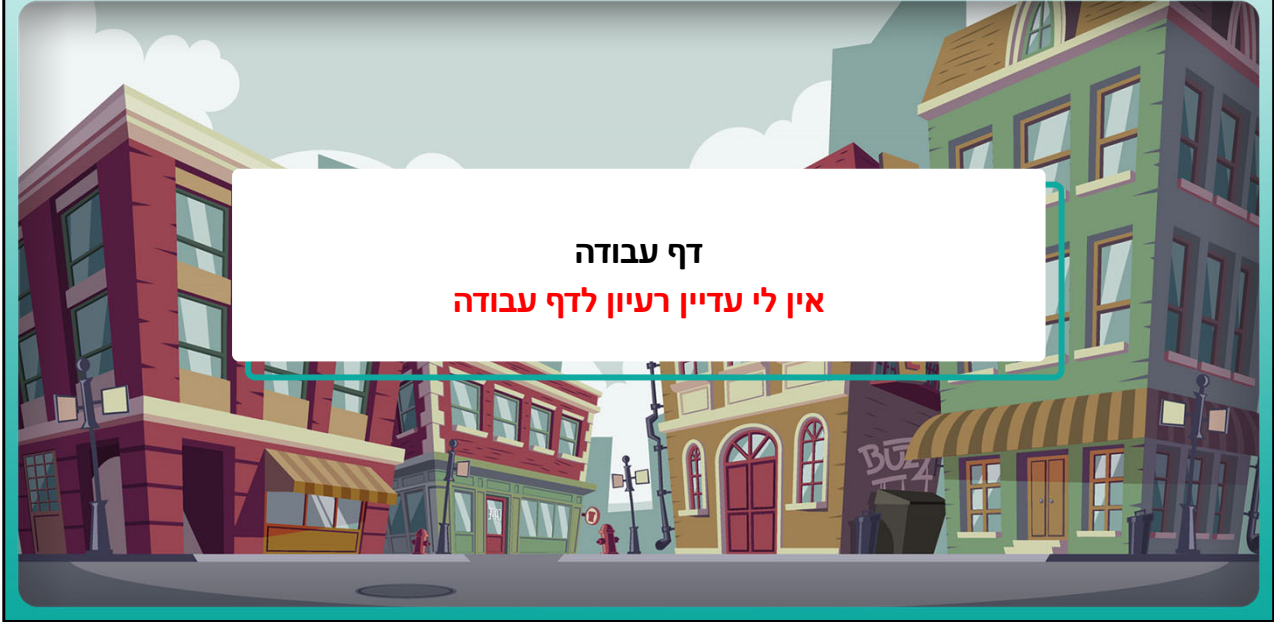
ברוב המקרים המלווה יחזיר ללווה סכום **גבוה** ממה שקיבל
התוספת הזו נקראת **ריבית**

למורה:

הסבירי שלא תמיד צריך לגשת לאופציה של הלוואה, אפשר לבדוק מוצרים זולים יותר, אולי מוצרים משומשים, אולי בני משפחה יכולים לתרום. כי בסופו של דבר עלינו להחזיר את הסכום עם תוספת ריבית.

ואם בכל זאת החלטנו לקחת הלוואה, צריך לשאול את השאלות הללו:

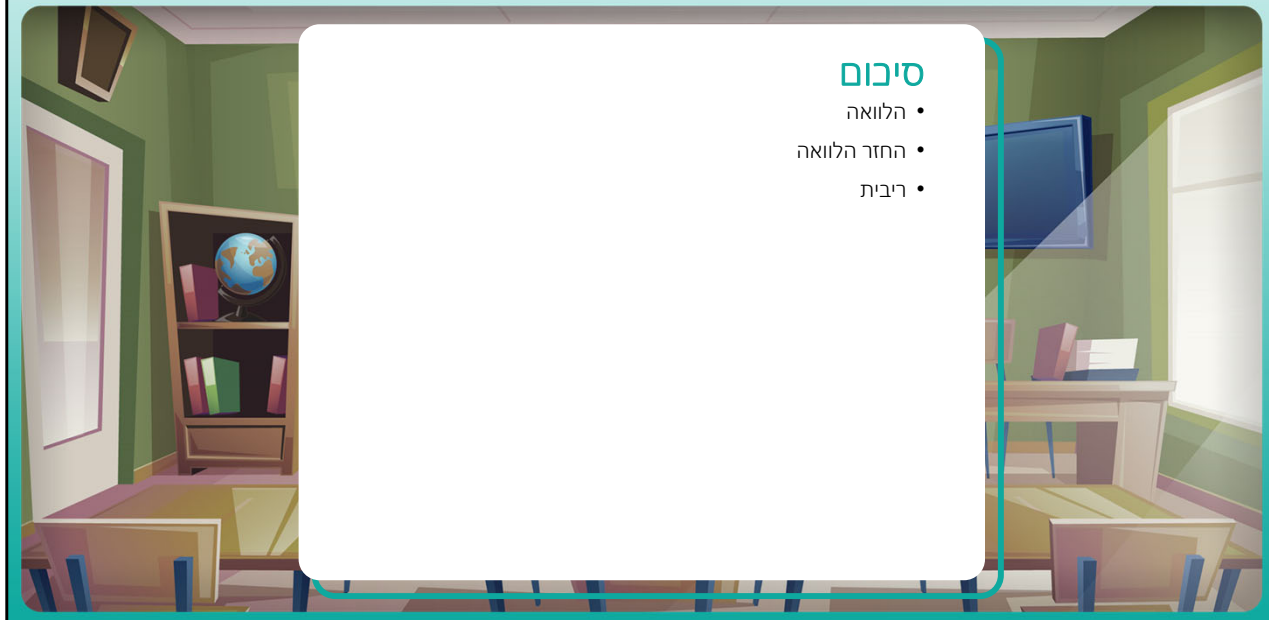
1. מהי מטרת ההלוואה?
2. האם זה יעזור לצרכים שלנו?
3. האם אנחנו יכולים לעמוד בזה?
4. ומהי ההלוואה המשתלמת ביותר עבורכם? (לתקופה קצרה, ארוכה וכדומה)

דף עבודה
אין לי עדיין רעיון לדף עבודה

למורה:

עבודה בזוגות/לבית
חלקי את דפי העבודה

סיכום

- הלוואה
- החזר הלוואה
- ריבית

למורה: (2 דק')

סכמי את השיעור בקצרה

הסבירי שלמדנו על הלוואה, ומתי כדאי/לא כדאי לקחת הלוואה...

איך עובד החזר הלוואה ומה השיקולים שעלינו לקחת בחשבון באופציות החזר